

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון פ"ז

פרשת בהר – בחוקותי

תשפ"ג

תוכן העניינים

- ליל ש"ק בהר בחוקותי תשפ"א
- של"ס בהר בחוקותי תשפ"א
- קידושא רבא בהר תשפ"ב
- של"ס בהר תשפ"ב
- קידושא רבא בחוקותי תשפ"ב
- של"ס בחוקותי תשפ"ב
- ליל שביעי של פסח
- מוצש"ק בחוקותי תשפ"ב/ הרה"ק רבי שלמה זלמן מקאפוסט זי"ע

ניתן לקבל הגליון

בארה"ק

בני ברק

ביהמ"ד אמשינאוו רחוב חזון איש 78

ירושלים

אצל הרה"ח ר' זלמן לעווין שליט"א

ביתר

אצל הרה"ח ר' אברהם לאנדא שליט"א

חיפה

אצל הרה"ח ר' ישראל ברודבקר שליט"א

בארה"ב

בארא פארק

ביהמ"ד אמשינאוו 4408-15th Ave.

וויליאמסבורג

ביהמ"ד אמשינאוו 144 Rodney st.

מאנסי

10 Maple ter. ביהמ"ד ווארקע

לעייקוואד

אצל הרה"ח ר' ישראל נתן בוים שליט"א

ואלה יעמדו על הברכה בעבור שנדבו הוצאות הגליון

לע"נ

הרה"ק רבי שלמה בן הרה"ק רבי מרדכי
מזוועהיל זי"ע

לרגל יומא דהילולא כ"ו אייר יסוד שביסוד

הונצח ע"י נכדו הרב יצחק קאליש שליט"א

ירושלים

הגה"צ רבי ישראל ארנסטר שליט"א

חב"נ מרן הרה"ק רבי יצחק זי"ע

לע"נ אמו הרבנית שבע ברכה ארנסטר ע"ה

בת הרה"ק רבי חיים מאיר מזוויזשניץ זי"ע

נלב"ע כ"ו באייר תשס"ט

הר"ר יעקב דוד אבראמז'יק הי"ו

ניו יארק

לע"נ אביו הרה"ח ר' מיכאל ב"ר אלחנן שרגא ז"ל

יארצייט כ"ג אייר

לרפואת שמחה בונם בן פוריה פינא

יז"ל ע"י מכון דברי תורה – אמשינאוו

כל הזכויות שמורות ©

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

amshinov40@gmail.com

ליל שבת קודש

פרשת בהר בחוקותי תשפ"א לפ"ק

ענין הקניגין, שיראו המעלות של שני הדרגות, מה שיש בזה אין בזה.

וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסוף את תבואתנו, וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים (כה, כ-כא). בישמח ישראל מבאר וכי תאמרו וכו' שהשנה השישית רומז לשני חיי האדם, כלומר כאשר יגיע לששים שנה, צריך להכין עצמו ליום השביעי יום שכולו שבת, העולם הבא, ומי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, ועל כן זועק האדם לנפשו, הן לא נזרע וגו' מה נעשה ליום הדין וליום התוכחה, באשר לא זרענו ולא עשינו כלום מצוות ומעשים טובים בעוה"ז.

איתא במדרש (פר' שמיני פי"ג) שלעתיד לבוא יהא קניגין של צדיקים, דהיינו משחק של מלחמה בין השור הבר והלוייתן. הבעל התניא מבאר את הענין, שה'לוייתן' המה הצדיקים הגדולים אשר בייחודים נפלאים מגיעים בלא טירחא לכל דרגא, וכלויתן הזה שמגיע בטיסה אחת לצד השני של הים, ו'שור הבר' המה הצדיקים שעובדים בפועל בהתלהבות במעשה המצוות, ולכל אחד מצדיקים אלו יש מעלה שאין לחברו, כי הצדיקים הגדולים אכן מגיעים בקל לכל מקום, ואף כל עבודת האחרים מגיע בזכותם, אך מאידך בחינת השור, שהם העוסקים במעשה המצוות בפועל, היגיעה שלהם חשובה עד מאד, וזהו

התבואה לשלש השנים וגו', וכן מי שנפשו מרה לו, על מיעוט הכנתו לשבת קודש, יתוקן השלשה ימים קודם השבת, שהם בחינת הכנה לשבת, וכן מי שדואג ע"ד הספירה, יזכה לקבל עומ"ש ולקבל טעם עריבות נעימות מתיקות מאור התורה"ק ועיי"ש.

ואפשר להסמיך לזה את דברי הרה"ק רבי לייבעלע אייגער זי"ע שמוסיף והולך לבאר את הכתובים, וכי תאמרו מה נאכל וגו' וציויתי את ברכתי, שהתורה הוא נצחית, ועל כן השאלה וכי תאמרו וגו' נצרך להיות תמיד. שכן כל ענין של השפעה צריך להיות ע"י אתערותא דלתתא, וכדכתיב (בראשית ב, ה) וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וגו' כי לא המטיר ה' וגו' 'ואדם אין לעבד את האדמה'. וברש"י על פתח הקרקע עמדו וכו', לפי שאין מכיר בטובתן של גשמים, ורק אחר שבא האדם וידע שהם צורך לעולם, והתפלל עליהם, אז צמחו האילנות והדשאים, ע"כ. כלומר שכל הטובה

עוד רומז כאשר יגיע יום הששי ערב שבת קודש לאחר חצות היום, שאז כבר מתנוצץ אור קדושת שבת, ועל כך שואל מה נאכל, איך נרגיש נועם עריבות מתיקות קדושת השבת קודש, כאשר עדיין לא עשינו הכנה בחרישה וזריעה, איך נקצור, כלומר איך נקבל פני שבת.

ורומז גם לזה שבהגיע ימי הספירה לשבוע הששית המרומז ליסוד, המתחיל ביום ל"ו לספירה, ומשים אל לבו לשאול לנפשו, מה נאכל בשנה השביעית, איך יגש לקבל עליו עול מלכות שמים ועול תורה, הן לא נזרע וגו' באשר לא הכין לבו בכל ימי הספירה שעברו.

וע"ז מרומז הבטחה מהבורא ב"ה המקבל שבים, שאם יאמר כן באמת וממעמקי הלב, אז וציויתי את ברכתי בשנה הששית, היינו שהקב"ה מבטיח להיות לו לעזר ולסעד שיזכה לתשובה שלימה, ומי שהוא בא לזקנה לששים שנה, יהי לו תיקון על שלש זמנים של חיי האדם הנקרא בסה"ק עמידה, עלי', ירידה, וזהו ועשת את

הבריאה. וזה מה שהתורה מלמדת אותנו, שיהיה האדם שלם בבטחונו, ולא יאמר כלל מה יאכל, אך אם כבר שאל, וזהו 'וכי תאמרו', אזי בזה תטריחו אותי וצויתי וגו', אך כאשר תבטחו בה' בכל לבבכם, אזי תלך השפע בלי הפסק כלל.

שמעתי בשם הרה"ק מפשיסחא כתיב נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו, מהו החידוש 'לכל' בשר, אלא בא לרבות אף את ה'גביר', שכן זה העני שאין לו כלום וסומך ליבו על הקב"ה, הרי מובן מהיכן יש לו צרכו, כי יש לו בטחון בה', אך זה העשיר שסומך רק על עצמו, עליו קשה להבין מהיכן יש לו פרנסה, על כך מחדש הפסוק נותן לחם לכל בשר, שאף לזה האיש הקב"ה דואג לו.

וידוע דברי בעל חובות הלבבות בהקדמה לשער הבטחון, שמי שבוטח בזולת ה' מסיר האלוקים השגחתו מעליו, ומניח אותו ביד מי שבטח עליו, ע"כ. אך מי שסומך על הקב"ה יש עליו השגחה מיוחדת, לא תחסר כל בו.

המתין שהאדם יהא צריך להם וישתוקק עליהם ויתפלל עליהם. ועל כן רק בשעה שהאדם זועק, וכי תאמרו מה נאכל וגו', אז נפתחים לפניו שערי רחמים, וזוכה להשפעה של וצויתי את ברכתי.

וכי תאמרו מה נאכל בשנה כו' וצויתי את ברכתי לכם כו'. בנועם אלימלך כתב בשם אחיו החסיד המפורסם הרבי ר' זושא (ומקורו מהרה"ק ממעזריטש), שהיה מדקדק על כך שהתורה שינה כאן מהסדר הרגיל, שכן לא מצינו כזאת בכל התורה, שיהא נכתב בלשון שאלה ותשובה, והיה אפשר לכתוב וצויתי את ברכתי וגו', וממילא כבר לא יקשה שום אדם מה נאכל וגו'.

ומבאר, שהשי"ת משפיע שפע לצרכי בני אדם בלא הפסק כלל. ורק כאשר האדם נופל ח"ו ממדרגתו, ואין לו בטחון בבורא ברוך הוא, בזה עושה פגם בעולמות העליונים, ונפסק ממנו השפע חלילה, ואז צריך השם יתברך ברוך הוא כביכול לצוות מחדש, שהשפע ילך כמו מתחילת

היום הוא ספירת יסוד שביסוד, יומא דהילולא של הרה"ק ר' שלאמקע מזוהיעל, והיה מתנהג בפשטות גדולה, פעם שאלו אותו למה מתנהג בדרך זו, בעוד צדיקים אחרים נוהגים בגינוני מלכות, שהה מעט ואח"כ ענה, יש שני סוגי צדיקים, צדיק הדור וצדיק יסוד עולם. צדיק הדור, מלשון 'הדר', על כן התנהגותם בבחינת תפארת, אולם צדיק יסוד עולם, הרי היסוד מכוסה הוא, וככל שהיסוד עמוק יותר, כן גדול הוא הבנין הנישא עליו.

היה משיב הרבה שאלות לאחר 'יישוב' במקוה, והיה מפליא בתשובות, וצדיקים אמרו שתשובותיו הם ממקום גבוה. וכמו כן היה אומר, שמשוגל להזכיר לישועה לפני קידוש של ליל שבת, שכן אמרו חז"ל כל האומר "ויכולו" נעשה שותף להקדוש ברוך במעשה בראשית, ואצל שותף הכלל הוא דמה שעשה עשוי...

ובגמ' (שבת לג:) מצינו שרשב"י אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה, ולכאוי אם כן איך יתפרנסו, וברש"י שם כתב, שהקדוש ברוך הוא מחלק מזון וריוח לעושי רצונו, כדברי הגמ' ברכות (לה:): רבי שמעון בן יוחאי אומר, אפשר אדם חורש בשעת חרישה וזורע בשעת זריעה וקוצר בשעת קצירה ודש בשעת דישה וזורע בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה, אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית על ידי אחרים, שנאמר ועמדו זרים ורעו צאנכם וגו'.

וכדברי רבי שמעון בן מנסיא (סנהדרין נט:): חבל על שמש גדול שאבד מן העולם, שאלמלא נתקלל נחש, כל אחד ואחד מישראל היו מזדמנין לו שני נחשים טובים, אחד משגרו לצפון ואחד משגרו לדרום להביא לו סנדלבונים טובים ואבנים טובות ומרגליות, ולא עוד, אלא שמפשילין רצועה תחת זנבו ומוציא בה עפר לגנתו ולחורבתו ע"כ. וכיון שחטא ונפל ממדריגתו, נתהפך הכל, שצריך האדם לטרוח בפרנסתו.

אחד שהיה בעל התנהגות שאינה באופן רגיל, וכאשר הסיר עבר תחת ידו וראה שהכמות מועטת, רצה לקבל את הכל, על כן ירק לתוך הסיר, וכך נשאר אצלו כולו, בעל הקדירה איבד עשתונותו וזעק לעבר הרבי, וכי מה אפשר ללמוד כאן, לשם מה ומי הוא עורך את השלחן, אם האנשים כאן מתנהגים כך... בתחילה לא ענה הרבי כלום, אך לאחר זמן מה הפטיר, כאן בטיש אפשר ללמוד סבלנות...

היה מרבה ללכת להתפלל על יד הכותל המערבי, והיה בא לשם מדי יום ביומו, ולעתים אף פעמיים ביום, והיה אומר שזהו ה'הויפט פאסט' (שמכאן נשלחים כל התפילות).

מסופר שבשולחנו היה יושב שקוע כולו בדבקות, ואילו היושבים לפניו היו מכל הסוגים. ואחד מהמסובים על שולחנו היה נוהג להביא קדירה קטנה עם טשולנט והיה מחלק מזה ליושבי השולחן, ופעם אחת שהה שם אורח

סעודה שלישית

פרשת בהר בחוקותי תשפ"א לפ"ק

תשרי לא תתחזו קמאי, כי היכי דלא תטרדו במזונייכו כולא שתא, ע"כ. ועל כן, לאחר ו' שנים נמצא שכבר היו עסוקים בעבודת האדמה י"ב חודש, על כן צריך להשלים זאת ב"ב חודש של שנת השמיטה, ע"י התחזקות באמונה בה, שהוא הנותן לך כח לעשות חיל.

והנה בתולדות יעקב יוסף (אות ז') מביא דברי הגמ' (ב"ב נו:), שלחן של ת"ח ב' שלישי גדיל, ושליש מגולה. ומבאר על פי מה שכתבו הקדמונים לחלק את כ"ד שעות היום והלילה לג' חלקים, ח' שעות בתורה ותפלה, ח' שעות משא ומתן, וח' שעות שינה, והנה התלמיד חכם אף את שלישי היום שעוסק בו במשא מתן מחברו יחד עם התורה, כלומר שכל מעשיו המה

וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר. דבר אל בני ישראל ואמרת להם, כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם, ושבתה הארץ שבת לה' וגו'. וכן בפרשת בחוקותי מצינו ענין השמיטה כדכתיב אז תרצה הארץ את שבתותיה וגו'.

והנה בפשטות הענין של שמיטה הוא, שאחר שעבד האדם כמה שנים בעבודת השדה, הוא עלול לשכוח את הקב"ה, ולסמוך על כוחו ועוצם ידו, על כן צריך להיות מגיבורי כח עושי דברו וגו' שבזה מראה שהכל הוא מהשי"ת. ומצינו להחיד"א שביאר, שבכל שנה ישנם ב' חדשים שבהם מתעסקים בעניני השדה, וכדאיתא בגמ' ברכות (לה:): אמר להו רבא לרבנן, במטותא מינייכו ביומי ניסן וביומי

בשעה שדוד המלך הלך לעשות עסקיו בעניני המלכות, על זה אמר, שבכל מקום שהלך בעניני המלכות וצרכי ישראל, כל הסיבה והתכלית של המשא ומתן היה רק למען הרבות כבוד שמים, וזהו שאמר, והיו רגלי מביאים אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, כי בכל עניני העולם מצא את דבר ה'.

כמו"כ בכל שבת קודש הבא אחר ששה ימים שלימים שעסקו בעניני העולם, צריך להתעורר בהרהורי תשובה, ויעזור השי"ת שנתעורר כראוי, ונזכה לתשובה שלימה ולגאולה שלימה במהרה.

לשם שמים. וזהו שולחן של ת"ח, שני שלישי 'גדיל', שמקשר ומחבר ב' בחינות הגשמי עם הרוחני.

וכן מצינו בשל"ה הק' (עשרה מאמרות, ח') שמבאר דברי המדרש (ריש בחוקתי) 'חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך' (תהלים קיט). אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני אני הולך, לדירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות וכו'. וקשה, אמאי לא בחר דוד מלכתחילה לילך לבתי כנסיות ולבתי מדרשות. אלא הענין הוא, דהכא מיירי

קידושא רבא

פרשת בהר תשפ"ב לפ"ק

הארה, אפילו בזמן הגלות, שבו נוכל להתחזק.

והנה שנת היובל רומז לגילוי שער הנו"ן שבקדושה שבו שוכנת הגאולה, ואי' **בספה"ק** שרשב"י זכה להשיג את שער הנו"ן, כמ"ש **בזמר בר יוחאי**, בר יוחאי בקודש הקדשים וכו' שבע שבתות סוד חמישים, ואכן רשב"י השאיר לנו את ספר הזוהר שיש בו הארה מהגאולה העתידה, כדי שנוכל להתחזק בזה בימי הגלות. ואפשר לרמז זאת בפסוק מבשר"י אחזה אלוה, מבשר"י הם אותיות רשב"י, שבמשנתו נוכל לחזות אלוקות בעולם הזה.

וכן ראינו **בהפטורה**, שירמיה צוה לקנות בתים ולרשום שטרות, כדי לחזק את בני ישראל שעוד ישוּבו למעלתם, כמ"ש כי כה אמר ה' וגו' עוד יקנו בתים וּשְׂדוֹת וּכְרָמִים

בספה"ק דרשו בכל הפרשה רמזים לגאולתן של ישראל, לפי שגאולת בתים וּשְׂדוֹת, קשורים לענין הגאולה מהגלות, וכן ענין היציאה לחרות ביוכל. **ובאוהב ישראל** פירש בדרך זו את הפסוק, והארץ לא תמכר לצמיתות וגו'. שבזה רומזת לנו התוה"ק שהקב"ה יוציאנו מן הגלות, ולא ישאירנו לצמיתות בארץ מרחק.

והנה **בנועם אלימלך** עה"פ **כי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו וגו'**, מבאר כאשר ימוך אחיך, היינו כאשר הקב"ה יצטרך כביכול למכור ארץ נחלתו שהיא בית המקדש, מכח עוונתם של ישראל, אזי גם אז השאיר לנו שריד מאור קדושתו, ולזה לא נאמר ומכר 'אחוזתו' אלא 'מאחוזתו', לפי שגם בזמן הגלות, שכונה לא זזה מכותל המערבי עיי"ש. נמצא שבכל עת צריך שתהא איזה

הארה מימי הגאולה, יה"ר שנזכה לכל
השפעות טובות בזכות התנא האלוקי רבי
שמעון בר יוחאי.

בארץ הזאת. והיינו שצריך חיזוק לימי
הגלות, וזהו ענין שקיבלנו תורתו של
רשב"י, שנוכל להתחזק בימי הגלות עם

סעודה שלישית

פרשת בהר תשפ"ב לפ"ק

הקב"ה מאיר לו פנים, בבחינת יאר ה' פניו אליך.

וזהו 'בכל ארץ אחזתכם גאולה תתנו לארץ', שבכל מקום שנמצא בו יעסוק בענין הגאולה, דהיינו להוציא את כל המעשים שנעשים בעולם מן הגלות שלהם, ולגלות שם את רצון ה'.

ועל זה נאמר כי **ימוך אחיך וגו'**, וכדברי **האור החיים הקדוש** שכתב, שפרשה זו בא לרמז ענין גדול, כי עיקר ההשפעות מלעילא, תלוי בעבודת האדם כאן בעולם הגשמי, ובשעה שבני ישראל מטיין מדרך הטוב מסתלקים ח"ו ההשפעות, ומתרופף עמוד הקדושה, וזהו כי ימוך מלשון (קהלת י יח) בעצלתים 'ימך' המקרה, ששובר את התקרה העליונה כביכול, שכל הענינים העליונים תלויים במעשינו. ואז חלילה,

ובכל ארץ אחזתכם גאולה תתנו לארץ. בפרשה זו מובא ענין יובל, הרומז לעלמא דחירות, וזהו ענין הגאולה, תקע בשופר גדול לחרותינו. **בדגל מחנה אפרים** מביא דבשעה שאדם עוסק באכילה או שתיה או דיבור, צריך לדעת שכל עניני עולם הזה, המה ענינים גבוהים ורמים, ויש להם שרשים קדושים, אלא עד שנשתלשלו ובאו לעולם הזה נתחלפו לגשמיות, ולכן כשעוסקים בעניני עולם הזה לשם שמים, מקשרים שוב את כל הדברים לשורשן, וגואל אותם מן הגלות שהם נמצאים בו.

ועוד זאת לדעת, כי כשאדם משים פניו בכל מעשיו לשם שמים, מעורר גם מלמעלה הנהגה כזאת בבחינת ה' צילך, כלומר שבכל תנועה שאדם עושה מלמטה כך הוא מעורר למעלה, שהקב"ה עושה כן כנגדו, ולזה האישי הזוכר את ה' בכל מעשיו,

גאולתו' ומהיכן ימצא, לזה מפרש הכתוב 'וחשב את שני ממכרו' שיחשב השם הטוב ברחמיו את אריכות הגלות המר הזו, 'והשיב את העודף לאיש אשר מכר לו' כי יש להשם יתברך עודף גדול לשלם למלכי האומות על שעינו את בני ישראל בצרות רבות ורעות, וישיב לשכנינו שבעתים אל חיקם.

וזהו ובכל ארץ אחזתכם גאולה תתנו לארץ, שצריך כל אחד לעסוק בענין הגאולה, ובכל דבר גשמי שעושה יזכור את השי"ת, ובזה מקרב את הגאולה, ושב לאחוזתו במהרה בימינו אמן.

ומכר מאחוזתו, היינו את בית המקדש, והקדושה הולך לגלות רח"ל.

ובא גואלו הקרב אליו וגאל את ממכר אחיו, שביד הצדיק אשר קרוב לה', להביא הגאולה על ידי זה שיעיר לבות בני ישראל בדברי כיבושין, וכי טוב לכם להיות גולים מעל שולחן אביכם וכו', וימאס בעיניהם כל התאוות והדמיונות שוא, ויעורר אצלם החשק לרוחניות ולשפע קודש, ובזה יגאל ה' את ממכרו.

ובנועם אלימלך כתב, ואיש כי לא יהיה לו גואל, פירושו כשלא יהיה צדיק כזה להביא את הגאולה בצדקתו, 'והשיגה ידו ונגאל' אזי הקב"ה יגאלנו למען שמו. 'ומצא כדי

אחר אמירת לחיים:

שני אנשים שהולכים שם, ובתוך כך ניגש אליהם איש אחד, ואמר להם, אנא תנו לי מעט מזון, כי זה יומיים שאני תועה בדרך ולא אכלתי כלום, אחד מהם הוציא מזונו

השבוע ההילולא דרבי שמעון בר יוחאי, ובזוהר הק' בפרשת השבוע מביא מעשה נפלא, רבי חייא ורבי יוסי הלכו בדרך במדבר, כשהגיעו להר אחד, ראו מרחוק

רוצה להוציא ממנו זכותו, כי בוודאי לא לחינם נעשה ענין זה, הבה נשב ונראה מה יעלה בגורלו, שבודאי הקדוש ברוך הוא רוצה לעשות לו עתה נס. בתוך כך ראו חיה רעה כועסת הבאה בקירבת האיש שגמל חסד, אמר רבי חייא: אוי לו לזה שימות עתה, אמר לו רבי יוסי: אשרי האיש שהקדוש ברוך הוא יעשה לו נס. בתוך כך ירד מהאילן נחש שרצה להרוג את האיש. קם החיה על הנחש והרגו, והחיה פנה והלך לו. בתוך כך התעורר האיש, וקם והלך לו. באו לפניו רבי חייא ורבי יוסי ונתנו לו לאכול, ואחר שאכל הראו לו הנס שעשה לו הקדוש ברוך הוא.

זכות רשב"י יגן עלינו.

שהביא עמו לדרך ונתן לו, אמר לו חברו, מה תעשה כשתצטרך למזון, וכי תקח את שלי, אמר לו, לא אבקש ממך כלום. ואותו עני אכל כל מה שהביא לו, והשאר נתן לו כצידה לדרך.

אמר רבי חייא, לא זכינו שהמצוה תעשה על ידינו. אמר לו רבי יוסי, נראה לי שיש כאן ענין שמימי, שרצו להזמין לפני האיש מצוה זאת כדי להצילו מגזירה המרחפת עליו. וימשיכו אותם שני אנשים ללכת יחדיו, עד שזה האיש שנתן מאכלו, התעייף בדרך ונרדם תחת אילן אחד, וחברו התרחק ממנו.

אמר רבי חייא לרבי יוסי, הרי מזון אצלנו. אולי ניתן לו לאכול, אמר לו ר' יוסי, איני

קידושא רבא

פרשת בחוקותי תשפ"ב לפ"ק

וכן הגיד אא"ז הרה"ק רבי יוסף מאמשינאו זי"ע שיש עשר אלף דרכים להגיע להקב"ה, אבל כשאחד לומד תורה הוא הולך בדרך הישר והמובחר. וכמו"כ הרה"ק מקאצק ביאר את הפסוק 'כי טובים דודיך מייך', כי יש הרבה דרכים להתקרב לה', אך כולם בחזקת סכנה, והדרך הבטוחה הוא כשהתקרבות הוא על ידי יינה של תורה.

*

איתא מהרה"ק מקאצק זי"ע, חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך, 'חשבתיו, שהאדם צריך להחשיב מעשיו, שידע שהם נאים לפני הקב"ה, ועל ידי זה יסגל מעשים טובים יותר ויותר (ובאמת רואים אנו, שתיקנו ברכה אפילו על מעשים פשוטים של בר ישראל, כגון על לבישת בגדים

אם בחקותי תלכו. ובמדרש, חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך. אמר דוד, רבש"ע בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר, למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ע"כ. נראה שהלימוד של המדרש הוא מתיבת 'אם', שהוא לשון ספק, שחשב לאן ללכת, 'בחוקותי תלכו', עד שרגליו הוליכו אותו לביהמ"ד.

ויש להבין מה רצה המדרש להשמיע לנו בזה, שדוד המלך היה לו ספק זה בכל יום, וביאר כ"ק אזמור וצללה"ה שדוד המלך היה תמיד חושב מחשבות איזהו דרך בעבודת ה' יאחזו דרכו, ובכל פעם בא למסקנא, 'ואשיבה רגלי אל עדותיך', שרק על ידי לימוד התורה יכול לעבוד את השי"ת.

טעם, והלוא מתוקה היא מדבש ונופת צופים. וביאר שבתחילה קודם שעמל בה, עדיין אין מרגיש טעמה, ואז היא בגדר חוקה, ולכן מוכרח ללמוד עוד לפני שמרגיש טעמה, ורק אחר שעמל בה מוצא בה טעם, וזה מה שפירש רש"י שהחוקה הוא רק על העמלות שבתחילה, אבל אח"כ בוודאי ימצא בה טעם מתוק מדבש.

אחר ל"ג בעומר המה טו"ב ימים קודם חג השבועות, ואין טוב אלא תורה, יה"ר שנזכה לקבל התורה בשמחה.

ומנעלים וכו' הרי לנו גודל החשיבות שלהם). משא"כ אם יחשוב שהוא מרוחק מהשי"ת, ומעשיו אינם חשובים לפניו ית', לפי שאינם בנפות ובהירות, בזה ח"ו יכול באמת להתרחק, וזהו מעצת היצר. ועל פי זה מבאר הפסוק, 'חשבתי דרכי' כלומר ע"י שמחשיב דרכיו ומעשיו, ובזה תקותי איתנה ש'ואשיבה רגלי אל עדותיך'.

*

אם בחקותי תלכו, פרש"י שתהיו עמלים בתורה, הרה"ק ר' דוד מקאצק הקשה, איך שייך לקרוא לתורה 'חוקה' שהוא בלא

אמרים – ליל ש"ק

היה בטלה כל ענין ה'בחירה', שהרי היו רואים בחוש איך שבשעה שעוברים על רצונו יתברך, מיד הקללה שולטת רח"ל. ע"כ עשה השי"ת כל מיני פורעניות וקללות, כדי שמי שאינו רוצה לראות, ידמה לו שהכל מקרה הוא, אך מי שירצה להבין, יראה היטב שהכל הוא מאת השי"ת.

תכלה שנה וקללותיה. צריך ביאור למה צריך כל כך הרבה קללות, וכי לא די בקללה הראשונה בלבד, שמכח זה נהיה מוכרחים לעשות תשובה.

ובספר נפלאות חדשות מביא ששמע לפרש בזה, שבאם היה רק קללה הראשונה, והיא היתה מתקיימת תמיד,

סעודה שלישית

פרשת בחוקותי תשפ"ב לפ"ק

אף כשאין מרגיש הנאה מזה, 'ואל תאמר, כיון שאין לי חיות בעת שאני עושה המצוה, ואין לי שום הנאה מזה, מה לי לעשותה', כי על ידי שילך בדרך חוקה, סופו 'ואת מצותי תשמורו', 'מצותי' הוא לשון צוותא והתקשרות, 'תשמורו' הוא מלשון 'ואביו שמר את הדבר', היינו שתשמור ותצפה, שכן בסופו של דבר תגיע לחיות והתקשרות אמיתי.

ומביא במקום אחר (ר"ח סיון), מה שדיבר כהכנה לחג השבועות הק', וכה אמר, כי יש כמה אנשים שנכשלים בענין זה, שמחפשים קודם להשיג חיות ואור, ולכן כשרואים שאין זאת עולה בידם, נופלים ומעורבבים בלבם, אבל האמת אינו כן, אלא צריך לעמול בעבודתו, והחיות והאור יבא לו ממילא.

אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמורו ועשיתם אותם. ובספה"ק בית אהרן בחוקותי הוא לשון רבים, כי חוקה משמש בשתי לשונות, כי יש שתי חוקות שצריך כל איש ישראל ללכת בהם בעת עשיית המצוות, אחת חוקה מלשון חוק בלא טעם, אלא גזרת המלך, והשנית הוא מלשון חוקה, שהאדם יעשה את המצוה בהתקשרות הלב.

וזה ש'בחוקותי תלכו היינו שילכו ממדריגה למדריגה, מחוק הראשון עד לחוק השני. כי מקודם יעשה את המצוה אפילו אם אינו מרגיש שום טעם ותענוג, כחוק וגזירת המלך, ואח"כ יעשה את המצוה בהתקשרות לה', כי כל כמה שמקיים יותר את המצוות של הקב"ה, יקבל יותר תענוג ודביקות. ולכן לא יפסיק מעבודתו ותורתו

הוא משפיע בעליונים, וזהו 'ועשיתם אותם', שנקרא המצוות על שמים, כי מתחילה צריך האדם לעבוד את השי"ת אף בלי טעם, אלא בכח האמונה לבד, ומאחר שכבר עושה המצוות באמונה, על כן מבקש שימתק לו עבודתו, ואז יאירו עיניו להרגיש בהם את הטעם הטוב. ואחר שזוכה לעבוד את ה' בחיות ובהתלהבות, הרי זה בבחינת ואת 'מצוותי' תשמרו, לשון צוותא, ואז

יעזור השי"ת שנזכה לעבוד את ה' בחיות, ולקבל התורה בשמחה ובטוב לבב, ונזכה לגאולה במהרה.

ובדרך זה מבאר בקשת דוד המלך, טוב טעם ודעת למדני, כי במצותיך האמנתי. כי מתחילה צריך האדם לעבוד את השי"ת אף בלי טעם, אלא בכח האמונה לבד, ומאחר שכבר עושה המצוות באמונה, על כן מבקש שימתק לו עבודתו, ואז יאירו עיניו להרגיש בהם את הטעם הטוב. ואחר שזוכה לעבוד את ה' בחיות ובהתלהבות, הרי זה בבחינת ואת 'מצוותי' תשמרו, לשון צוותא, ואז

לאחר לחיים

כשיש הכל בשפע אפשר לקבל את התורה ולעבוד את ה' בשמחה, וכדברי הרבי ר' אלימלך זי"ע (פרשת בחוקותי) שהדרך ללמד זכות על בני ישראל הוא על ידי זה שיאמר לה' בתפילתו, שנראה שאחר שיוושעו וינצלו מכל צרה אזי יוכלו לעבוד את ה' ויעשו תשובה שלימה.

יה"ר שנקבל את התורה מתוך שמחה והרחבה.

בפרשת בחוקותי קורין את הקללות שבתורת כהנים קודם עצרת, כדי שתכלה השנה וקללותיה, יה"ר שתכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה (ראה מגילה לא:), והנה כל הרפואות שנתרפאו בקבלת התורה היה עוד לפני קבלת התורה, כי חז"ל הוציאו זה הדרש מפסוקים שקודם מתן תורה, כגון שלא היה בהם אלמים שנאמר ויענו כל העם וכו' הרי בהכרח שנתרפאו קודם מתן תורה, והטעם בזה כי

שביעי של פסח

ליל יו"ט שביעי של פסח תשפ"ג לפ"ק

מסירות נפש, על ידי נסיעה לתוך הים, וממילא יוכלו להתגבר ולעמוד נגד מסירות נפשם של פרעה וכל מצרים.

נמצא כי לעמוד נגד מסירות נפש של הקליפה, אפשר רק על ידי כח של מסירות נפש. ומצאנו בדברי חז"ל (מדרש תהילים קיד) הים ראה וינס, הים ראה ארונו של יוסף יורד לים, אמר הקב"ה, יָנוּס מִפְּנֵי הַיָּם, שנאמר (בראשית לט, יב) וינס ויצא החוצה, אף הים יהיה נָס מִפְּנֵיו, ע"כ. נמצא כי לעמוד נגד כח המים אפשר רק על ידי כח של מסירות נפש. ואיתא בספ"ק (ראה לק"ת נח) כי ענין המים מורה על תאוות העולם, הבאים בכח גדול על האדם, אך כשהאדם שולט על טבעו, אזי מקבל

ויאסר את רכבו ואת עמו לקח עמו. (שמות יד, ו) ועי' רש"י שמשכם בדברים, בואו עימי, ואני לא אתנהג עמכם כשאר מלכים, אלא אקדים לפניכם במלחמה, וכן הבטיח שלא יטול ביזה בראש, אלא יתחלק עמהם בשווה, כמו שנאמר אחלק שלל.

מובא בשם הקדושת לוי משראו בני ישראל את הכח העצום של מסירות נפש מצד הטומאה, כאשר פרעה מחרף את נפשו ומתאמץ להיות ראשון, ואף מוכן לפזר את כל השלל, אחזם חיל ורעדה ויצעקו אל ה' בצר להם שינצלו מידם. ועל זה השיב להם השי"ת, מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו, שכאן לא יועיל זעקה לבד, אלא צריך שגם בני ישראל יוציאו את הכח של

וזה לשון קדשו, וכוונת כל המצות שנאמין באלהינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין אל עליון חפץ בתחתונים, מלבד שידע האדם ויודה לאלהיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפלות וכוונת בתי הכנסיות וזכות תפלת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לאל שבראם והמציאם ויפרסמו זה, ויאמרו לפניו בריותיך אנחנו, עכד"ק. הרי לנו שעיקר הבריאה שנוכל לומר שירה ולהודות לפני השי"ת.

ובתפארת שלמה (חנוכה) מביא על דברי **הרמב"ן**, איך אפשר לומר שאין טעם אחר ביצירה מלבד לומר בריותיך אנחנו, הלא יש תרי"ג מצות. אך הענין כי רק עתה באורך הגלות, היצה"ר מרקד בינינו ועל כן יש 'בחירה' להטות לבבנו לטוב ולהיפך ח"ו, אבל לעתיד כאשר את רוח הטומאה יעביר מן הארץ, ויתוקן הכל על מקומו כבתחלה, לא ישאר לצדיקים עבודה אחרת, זולת

עזר ממעל, וכל המים הזידונים זזים ממנו, וניצול מהבלי עולם הזה.

בזוה"ק כתוב, על הפסוק מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו. בעתיקא תליא מילתא. כלומר שיעלו להנהגה גבוהה, להנהגת עתיק. **והרה"ק הרבי מלובלין זי"ע** (בספרו דברי אמת) אמר לפרש על פי חסידות, 'עתיקא' מלשון ויעתק משם ההרה, מ'דארף זיך געבן א ריק, כי בכדי לזכות לנס, צריך האדם לצאת מדרכי טבעו.

המאור עינים (בשלה) מביא **שהבעל שם טוב זי"ע** תיקן לומר בכל ערב שבת המזמור הודו לה' כי טוב. **ובגמרא** סנהדרין (צא, ב) אמר רבי יהושע בן לוי, כל האומר שירה בעולם הזה, זוכה ואומרה לעולם הבא, שנאמר אשרי יושבי ביתך, עוד יהללוך סלה. היינו שיזכו עוד להלל גם בעתיד.

וידועים יסודות האמונה המובאים בדברי **הרמב"ן** סוף פרשת בא (יג, טז)

ונפלאותיו, בפסוק מה רבו מעשיך, היה לו להמשיך, זה הים גדול ורחב ידיים וגו' ורק לבסוף לומר מה רבו מעשיך ה', התרגש המלמד והשיב לתלמידים, כי דוד המלך כשאמר פרק זה, וסיפר אודות גדלות הבורא הנראה בכל הבריאה, בא לכלל התלהבות גדולה עד שלא היה יכול להמשיך השבחים, ומרוב התפעלות הנפש, זעק ביקוד אש, מה רבו מעשיך ה'! ורק אחר ששבה רוחו אליו, המשיך לשבח את הבורא.

ובשמעו דברים נפלאים אלו מפי המלמד, הבין השליח כי אכן אליו היה כוונת הבעש"ט ומסר לו פריסת שלום מרבו, ומלמד זה התפרסם לימים, הוא הרבי רבי בער, המגיד ממעזריטש זי"ע, ממלא מקומו של הבעש"ט זי"ע.

סיפר הרה"ק רבי יענקעלע מפשעווארסק זצ"ל שמנהגו של הרה"ק ר' צבי הירש מרימנוב זי"ע היה שכשפתח לומר דברי תורה בליל שבת, היה מתחיל בבריאת העולם, יציאת

להודות ולהלל לשמו הגדול, ולכן זהו באמת תכלית המכוון בבריאה.

פעם בא חסיד אחד ממרחקים אל הבעל שם טוב זי"ע, וכאשר עמד לנסוע בחזרה לביתו, אמר אליו הבעש"ט, בעברך דרך עיר פלוני אבקשך שתעבור אצל ר' בעריל ותמסור לו פריסת שלום ממני, בהגיעו לאותו העיר נדרזו לקיים שליחות רבו ושאל את אנשי העיר אם יודעים מיהו ר' בעריל אך לא ידעו להצביע על אחד מיוחד בשם ר' בעריל עד שלבסוף אמרו אולי כוונתו על בעריל מלמד, הנמצא בקצה העיר, אשר לומד עם בני העניים, והלך ומצא שם חדר קטן, ובעמדו לפני החלון הפתוח שמע איך שהמלמד לומד עם הילדים את הפרק ברכי נפשי, עשה ירח למועדים וגו' יצא אדם לפעלו וגו'.

כאשר הגיע לפסוק מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנינך, שאל את הילדים למה הפסיק דוד המלך עתה באמצע שסידר סדר הבריאה

בעולם, תבלעמו ארץ, אזי כל הארציות
שבעולם נבלע באדמה ומתבטל כלא
היה.

בימים אלו צריך לעסוק בעניני אמונה
ובטחון בתורה ובמצוות, ובזה נוכל
להתחדש ולעבוד את ה' כראוי, וכימי
צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות,
ונזכה לגאולה במהרה בב"א.

מצרים, מתן תורה, ואז היה מביא פסוק
לדרוש עליו, פעם אחת פתח מבריאת
העולם עד שהגיע לקריעת ים סוף
והתחיל לומר 'שירת הים' בהתלהבות
גדולה, ובעת אמרו את הפסוק נטית
ימינך תבלעמו ארץ, התלהב ביותר,
ועורר בקרב הציבור רוח קדושה גדולה
עד מאד, כי הרגישו שמתכוון לפרש,
נטית ימינך, כשהקב"ה מרים ומגביה
את צד ימין, שהיא התגלות הקדושה

אחר הבדלה

פרשת בחוקותי תשפ"ב לפ"ק

השבוע יומא דהילולא של הרה"ק רבי שלמה זלמן מקאפוסט זי"ע, נכדו של הצמח צדק מליובאוויטש זי"ע, לצמח צדק היו ז' בנים, הרה"ק ר' שמואל מליובאוויטש זי"ע היה הבן השביעי והוא המשיך בליובאוויטש, הבן השני היה הרה"ק ר' יהודה לייב, שהמשיך בעיר קאפוסט, היה רבי חשוב מאד אך לא האריך ימים ל"ע, ולאחר פטירתו המשיך בנו הרה"ק ר' שלמה זלמן זי"ע (ה'קאפוסטער').

הנהגתו של הרה"ק ר' שלמה זלמן זי"ע היה מלא ענווה ושפלות רוח. אצל חסידי היה אהבת רעים גדולה. מגדולי הרב"ס בדורו, ובתקופתו נהו אחריו רוב חסידי ליובאוויטש, ספרו הגדול מגן אבות הוא מהספרים היסודיים בתורת חב"ד, תורתו מבוסס על דברי זקיניו הצמח צדק שבו היה אדוק, בתוספת ביאורים נעימים.

בגיל י"ב כבר למד עימו אביו 'תניא' החל מפרק ט"א, ומסופר שבהגיעו לפרק יו"ד בענין 'בני עליה', שמובא שם דברי הזוה"ק על האהבה להשי"ת כבן לאביו וכו", התלהב לייבו עד מאד, ומאז נמשך ללימוד פנימיות התורה.

^א אשר כידוע שם מתחיל נושא חדש, כי אחר שביאר בפרקים הקודמים את מבנה הנפשות, מתחיל בפ"ט להסביר את המהלך של מאבק הנפשות שכל אחד רוצה לשלוט בכולו, ובפרק יו"ד מבאר הגדרת צדיק וטוב לו וכו'.

^ב וכמ"ש ברעיא מהימנא פר' כי תצא, כבא דאשתדל בתר אבוי ואימיה, דרחיס לון יתיר מגרמיה ונפשיה ורוחיה ונשמתי כו', ומסר גרמיה למיתה עלייהו, למיפרק לון כו' (תניא ספ"י).

היה מקורב ביותר לזקיניו הצמח צדק, והיה נחשב כאחד מבניו, וכן היה לו חברותא עם זקיניו יחד עם דודו ר' שמואל.

חביבותו לדברי זקיניו לא ידעה מעצור, הצמח צדק היה נוהג לפני שבת להעלות על הכתב את דרושי החסידות לשבת, והיה מניחם בהסתר מתחת לכר שעל מטתו, והקאפוסטער היה מחכה לזמן שזקיניו ילך למקווה, ואז הביט בכתבים אלו, עד שהיו שגורים בפיו, ואז החזירם. וכמו כן בעת מחלתו של הצמח צדק בערוב ימיו, היה נכדו זה משמשו, ולא מש מתוך אהלו, ולמד עימו וגילה לפניו כל רו, ובשנים אלו קנה ממנו את רוב חכמתו.

פעם בליל שמחת תורה לפני הסעודה, והחסידים עדיין רקדו, שאלו זקיניו אם רוצה ללמוד עימו עתה, כי חשב אולי ירצה להישאר בריקודים, אך ר' שלמה זלמן בחר ללמוד עם זקיניו, ולכך אמר לו זקיניו הצמח צדק שבשכר זאת ילמד עימו ענין חדש בקבלה, ובתוך הדברים אמר לו, דע, שהעופות מצפצפים, הוא מפני שאומרים שירה לבורא. אך באמת הציפורים אינם יודעים מאומה, כי אם שרשם ומקורם למעלה אומר שירה, לכן גם למטה מצפצף אצלם. כן הדבר בשורש נשמות ישראל שהם היום בשמחה גדולה, מחמת שמרגישים רוב החסדים שנמשכו מימים הנוראים, ראש השנה ויום הכיפורים, סוכות, ולכן גם רוקדים ושמחים בני ישראל למטה, אבל באמת אינם משיגים כלל את גודל הזמן.

ביום חתונתו נכנס לזקניו הצמח צדק לקבל ממנו דברי הדרכה, ודיבר עימו זמן ארוך, ותמצית הענין היה: כי אנו רואים שכל העבודות של בני ישראל נוגעים למעלה, ולכן מברכים אף על דברים גשמיים שעושים, כמו אוזר ישראל בגבורה, עוטר ישראל וכו', שעשה לי כל צרכי על מנעלים, וכן מברכים על מאכל ומשקה. והטעם הוא שכל מה שעושה בן ישראל למטה, נעשה מזה דוגמה למעלה. ואם כך הוא בכל דבר גשמי, אזי כש"כ חתן וכלה, הוא דוגמה דלעילא, ולכן צריך ליזהר בזה מאד.

אח"כ נכנס לדודו זקיננו רבי חיים אברהם בן הבעל התניא, וכה אמר לו, יש הרבה זמני תשובה, בכל יום בק"ש שעל המטה, בכל שבוע בשבת וכו', וכן בערב ראש חודש, ויום הכיפורים הוא זמן התשובה על כל השנה, והנה התשובה היא חרטה על העבר וקבלה על להבא, ולפי ערך התשובה הרי זה משפיע על כל התקופה, ונותנים לו כוח על להבא, על היום, השבוע וכו', וכן לפי דרגת התשובה ביום הכיפורים, נותנים לו כוח על כל השנה הבאה. והנה זמן התשובה של כללות 'ימי חייו של האדם' זהו יום חופתו, ולפי התשובה ביום זה, נותנים לו כוח על כל ימי חייו.

לאחר פטירת הצמח צדק התחיל אביו הרה"ק ר' יהודה לייב לנהוג בקאפוסט, היה מפורסם בצדקתו וכולם ענו ואמרו אחריו מקודש מקודש, דיבוריו הקדושים עשו רושם רב והיו מלהיבים את לב השומעים, אך ל"ע לא האריך ימים, ואחר חצי שנה שחל"ח, לאחר הסתלקותו המשיך בנו ר' שלמה זלמן, בעל 'מגן אבות'.

בראש ספרו מגן אבות מובא אגרת שכתב לאחר פטירת אביו הקדוש, בו מתאונן מאד מה שנהיה מדרך הבעש"ט, שלעומת זה שיש הרבה חסידות, עדיין חסר מאד ב'עבודה'. (יש שרצו ללמוד מתוך דבריו שם שסובר שאין החסידות אלא לק"ן שנים, אך בפשטות נראה שהתכוון שאחר פטירת אביו צריך להתחזק ביתר שאת ועיי"ש).

בעת אמירת תורה היה התנהגותו החיצונית בקרירות, לא היה עושה שום תנועות, ולא זו כלום, אך בשעת אמירתו היה דמעות זולגות מעיניו, ספרו נחשב בין חשובי הספרים בחב"ד.

פעם בא אחד החסידים לפניו והתאונן שאינו מתעורר, ואינו מרגיש כל תועלת מלימוד החסידות, ענה לו הרבי, שזה מפני שאינו מקדים לה לימוד ספרי מוסר, כי לקליטת החסידות צריך ספרי מוסר, וסיפר שבעת שנדפס התניא בשנת

תקנ"ו צוה הבעל התניא, שכל מי שאינו לומד ראשית חכמה, שלא ילמוד את ס' התניא.

אכן הרה"ק מקאפוסט הפליג מאד בקדושת הספר ראשית חכמה, וביאר איך הפרקים מכוונים לשם הוי"ה ב"ה, וכה פירש, 'שער היראה' נגד ה' אחרונה, מדת מלכות. 'שער האהבה' כנגד הוא"ו, המה המידות. 'שער התשובה' שהוא בינה, נגד ה' ראשונה, 'שער הקדושה' הוא כנגד חכמה שהוא היו"ד, ו'שער הענוה' כנגד קיצו של יו"ד, שענוה היא בכתר.

בעיר דווינסק היו הרבה חסידים מקאפוסט, ולכן לפני שקיבלו את הראגאטשובער לרב של החסידים בדווינסק היה צריך להסכמת הרה"ק הקאפוסטער, והוא הסכים לכך, הרוגוטשבער היה מקורב לקאפוסט, אך איני יודע עד כמה היה חסיד, אך זה ידוע שהעריץ עד מאד את בעל התניא, ואמר שבכדי לכתוב את ה'קונטרס אחרון' צריך ורידין במח בגודל אצבע... וכן ידוע שכותב באחד מתשובותיו בענין מנהג החסידים לומר הלל בליל פסח, 'אם גם אתה היית חסיד כמונו, הייתי מגלה לך בזה ריזן, מדורשי רשומות ודורשי חמורות, אך למתנגד כמוך די בזה'...

הרוגוטשובער היה תלמיד של הבית הלוי, פעם שלח לו הרה"ק מקאפוסט הודעה, 'הגיעה העת שיתנהג בדרכי רבו'. והגאון סיפר לשליח למה ירמזון דברי הרבי, וכה סיפר: כי לרבו הבית הלוי מבריסק, היתה קופסת טבק שהיה חקוק בה האותיות ש.פ.ו.ש.מ.נ. והבית הלוי מיאן לגלות את פשר אותיות אלו, עד שפעם אחת התקשה בדברי התוספות, ואמרתי לו שאוכל ליישב הדברים, אך בתנאי שיגלה לי את סוד האותיות, והסכים, ואח"כ גילה כי בצעירותו היה נוהג להצליף בחדות לשונו, ועבד לעקור מקרבו הנהגה זו, ולזכרון חקק על קופסת הטבק את הראשי תיבות של הפסוק 'שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו'. ועתה רמוז לי הרבי, שאף עלי ליזהר שלא לבטל הזולת.

אא"ז הגאון רבי יהושעלע מקוטנא סיפר, שבאחד מביקוריו אצל החידושי הרי"מ מגור, הגיע למקום הגאון רבי אייזל חריף, שהיה מהמתנגדים הבולטים והיה בעל לשון חדה כתער, ולא היה חוסך מהחסידיים את שבת לשונו. לאחר שהחידושי הרי"ם התפלפל עמו בתורה שעה ארוכה. שאלו שהנה בירושלמי (סוכה כה) מצינו על הכלי זמר 'נְבֵל', למה נקרא שמו נבל שהוא מלבין כמה מיני זמר, ולכאורה אם הנבל הוא כלי זמר כה נאה ומשובח, למה נקטו עליו שם ששורשו גנאי [נְבֵל], ולא את מעלת יופי השיר שלה, שתק רבי אייזל, הסביר לו החידושי הרי"מ: **אכן הנבל הוא כלי יפה ומשובח, אך מכיוון שהוא מנבל אחרים, ראוי הוא לשם הזה.** ונהנה ר' אייזל מהמוסר החריף.

הקאפוסטער היה מקורב גם עם גדולי החסידיים כגון ר' אייזיק מהאמיל וכן עם ר' הלל פאריטשער, והיה לו עמהם משא ומתן בעניני חסידות, לימים ביושבו על כסא אבותיו, בא לפניו אחד מנכדי ר' הלל ותינה את צערו שעומד לפני משפט קשה עם הממשלה, ייעצו הרבי: "סע לאהל זקנך ר' הלל, כי שמעתי מזקני הצמח צדק, שאמר אודותיו, 'כי צדיק כזה בחלק ה'מעשה', לא היה בעולם מזה כשלוש מאות שנה'.

אמר פעם שיש לו בכתובים ארבעים סיפורים שעל ידם יכולים לבוא לידי תשובה שלמה, והיו מונחים אצלו תחת מראשותיו, אך לא רצה מעולם להראותם לאחרים, ולמעשה לאחר פטירתו נעלם.

יה"ר שנזכה להידבק בדרכי הצדיקים וללמוד ממעשיהם, זכות הצדיקים יגן עלינו, א גוטע וואך, א פרייליכע וואך.

